

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Onder de loop: Hij, zij, die, hen of...?

Kuiken, F.

Publication date
2021

Published in
Les, Tijdschrift voor NT2 en taal in onderwijs

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2021). Onder de loop: Hij, zij, die, hen of...? *Les, Tijdschrift voor NT2 en taal in onderwijs*, 39(219), 21-21.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Hij, zij, die, hen of ...?

Spreek ik iemand aan met **jij of **u**?
Geef ik **hen** een hand of **hun**?
Het kiezen van het juiste persoonlijk
voornaamwoord is niet altijd
eenvoudig. Met de toenemende
diversiteit in de huidige maatschappij
wordt die uitdaging alleen nog
maar groter!**

Verschillende vormen en functies

Het Nederlands is rijk aan persoonlijke voornaamwoorden: beklemtoonde vormen (**jij**, **wij**) versus onbeklemtoonde (**je**, **we**), subjectvormen (**ik**, **wij**) versus objectvormen (**mij**, **ons**), **hun** als onderwerp (**hun** zeggen) of als meewerkend voorwerp (ik geef **hun** een hand), enzovoort. Alleen al het woord **ze** kan vier verschillende functies uitdrukken: subject derde persoon vrouwelijk enkelvoud onbeklemtoond (**ze** lacht), subject derde persoon meervoud onbeklemtoond (**ze** lachen), derde persoon meervoud direct object (ik zie **ze**) en derde persoon meervoud indirect object (geef **ze** de groeten). Moedertaalsprekers van het Nederlands hebben het daar af en toe al moeilijk mee, laat staan NT2-leerders. Zeker als een taal minder rijk gesorteerd is in persoonlijke voornaamwoorden, zoals het Turks, dat geen aparte woorden kent voor **hij**, **zij** en **het**.

LHBTQIA+

En voor wie nog niet wist hoe gevarieerd de mens is, is dat de laatste jaren wel duidelijk gemaakt door de LHBTQIA+-community. Die variatie wordt nu ook in de taal tot uitdrukking gebracht. Mensen die zich als non-binair identificeren geven aan niet meer met **hij** of **zij** aangesproken te willen worden, maar met **die**, **hen** of **hun**. Om die reden vragen we tegenwoordig onze cursisten hoe ze aangesproken willen worden. Dat is voor

sommige cursisten even wennen en – moet ik toegeven – ook voor sommige docenten. Niet alleen omdat in het dagelijks taalgebruik **hen** en **hun** geregeld door elkaar worden gebruikt, maar ook omdat voor mijn gevoel aan **die** een wat pejoratieve betekenis kleeft in de zin van **dat mens**. Om het nog diverser te maken liet een van de geïnterviewden in de onlangs uitgezonden documentaire **De roze revolutie** van Michiel van Erp weten de voorkeur te geven aan **jullie**, omdat deze persoon zich naar eigen zeggen als een collectief identificeert en daarom in het meervoud aangesproken wenst te worden.

Wen er maar aan

Ook andere talen zoeken naar wegen om deze diversiteit uit te drukken. In het Zweeds wordt nu naast **han** (hij) en **hon** (zij) het seksneutrale **hen** gebruikt, terwijl het Engels voor de vorm **they** lijkt te kiezen. Ik heb het ook de juryleden van **The great British Bake Off** en **The great British Sewing Bee** al horen gebruiken bij de beoordeling van de blinde opdrachten: heel handig als de maker van het betreffende product onbekend is! Nu we van de eerste schrik zijn gekomen met hoofdoeken, djellaba's, niqabs en boerka's in de klas, is dit een andere vorm van diversiteit waar we mee om moeten leren gaan. Ik zou zeggen: wen er maar aan!

Folkert Kuiken

Geprefereerde aanspreekvormen: hij, hem, zijn